

# PLANTA+

НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА

SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION

28-29 січня 2025 р.  
м. Київ, Україна

January 28-29, 2025  
Kyiv, Ukraine

Том 1  
Volume 1

20  
25



УДК 615.322.03:001.891](477+100)(082)

**P71**

**РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ**

**Мінарченко В. М.**, доктор біологічних наук, професор

**Карнюк У. В.**, доктор фармацевтичних наук, професор

**Махиня Л. М.**, кандидат біологічних наук, доцент

**Підченко В. Т.**, кандидат фармацевтичних наук, доцент

**Чолак І. С.**, кандидат фармацевтичних наук, доцент

**Ковальська Н. П.**, кандидат фармацевтичних наук, доцент

**Ольшанський І. Г.**, кандидат біологічних наук

**P71 PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА:** матеріали V науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті доктора хімічних наук, професорки Ніни Павлівни Максютіної (до 100-річчя від дня народження) (Київ, 28-29 січня 2025 р.). Київ: Паливода А. В., 2025. Т.1. 298 с.

ISBN 978-966-437-807-6 (Повне зібрання)

ISBN 978-966-437-808-3 (Том 1)

Збірник містить матеріали V науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті доктора хімічних наук, професорки Ніни Павлівни Максютіної (до 100-річчя від дня народження) «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. представлені фармакологічні дослідження з питань безпеки та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

*Друкується в авторській редакції. відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється. матеріали пройшли антиплагіатну перевірку за допомогою програмного забезпечення strikeplagiarism.*

ISBN 978-966-437-807-6 (Повне зібрання)

ISBN 978-966-437-808-3 (Том 1)

© Національний медичний університет

імені О. О. Богомольця, 2025

© Колектив авторів, 2025

## ВИЗНАЧЕННЯ ТОТОЖНОСТІ СИРОВИНИ (КВІТОК) *TILIA CORDATA*

Доценко І. І., Мінарченко В.М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,

м. Київ, Україна

valminar@ukr.net

Ключові слова: види роду *Tilia*, сировина, суцвіття, мікроморфологічні ознаки

**Вступ.** Рід *Tilia* L. налічує більше 40 дикорослих видів, які зростають переважно в помірній зоні північної півкулі. В Україні більшість видів липи є малопоширеними і представлені переважно в озелененні населених пунктів, однак *Tilia cordata* Miller є важливим лісоутворюючим видом і має значне поширення та природні ресурси. В парках та захисних насадженнях вздовж доріг доволі часто присутня липа широколиста (*Tilia platyphyllos* Scop.), іноді липа срібляста чи л. повстиста (*Tilia tomentosa* Mill. ). Доволі рідко в ландшафтному дизайні трапляється липа американська, суцвіття якої разом з суцвіттями липи сріблястої визнані Державною фармакопеею України як недопустима домішка до сировини *Tilia cordata* та *Tilia platyphyllos*.

**Методи.** Оскільки стандартизація якості лікарської рослинної сировини починається з приймання і відбору проб для аналізу з наступним визначенням тотожності макро- і мікроскопічними методами, ми застосовували методи світлової мікроскопії зі збільшенням 40, 40 і 400, використовуючи сировину суцвіть липи серцелистої, заготовлену у різних регіонах України. Ми провели вибіркового аналізу тотожності мікро- та макроскопічних ознак суцвіть *Tilia cordata* відповідно до таких, описаних в ДФУ та недопустимих домішок *T. americana* і *T. tomentosa*.

**Результати та їх обговорення.** Для автентифікації зразків сировини *Tilia cordata* та наявних у нас гербарних зразків інших видів, ми порівняли їх з представленими в Національному гербарії України і виявили їх ідентичність. Суцвіття *Tilia cordata* зовні подібні у всіх 5 аналізованих, на відміну від *T. tomentosa* та *T. americana*. У *T. tomentosa* розміри і форма квіток подібні до зразків *T. cordata*, але виражено густо опушені квітконос, брактелі і чашолистки, тичинки коротші членів оцвіттини. Розміри суцвіть *T. americana* майже вдвічі перевищують інші зразки; на членах оцвіттини присутнє локальне густе опушення.

Відмічено, що більшість мікроморфологічних ознак досліджуваних зразків модельних видів перекриваються, однак в сировині (зокрема на брактелях) *T. cordata* майже відсутнє опушення зірчастими трихомами, поодинокі трихоми такого типу виявлені на жилках брактелі у менше, ніж 1 % досліджених зразків, що не може суперечити вимогам ДФУ, оскільки на діапазон варіабельності можуть впливати як генетично зумовлені властивості виду, так і еколого-ценотичні умови зростання.

**Висновки.** У досліджених зразках суцвіть *Tilia cordata* з різних регіонів України не виявлене опушення брактелі, квітконіжок, пелюсток та чашолисток суцвіть зірчастими трихомами, яке зазвичай наявне в *T. americana* та *T. tomentosa*.